

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

A Cheng

Cei trei regi

Traducere din chineză și note de
Florentina Vișan și Luminița Bălan

HUMANITAS
fiction

REGELE ŞAHULUI

Asaltată de miile de oameni care vorbeau de-a valma, gara era cuprinsă de un vacarm ce depășea orice închipuire. Nimeni nu mai lua aminte la imensa pancartă din pânză roșie atârnată anume pentru cei gata de plecare. Probabil că pancarta fusese folosită de mai multe ori până atunci, căci caracterele confecționate din hârtie, lipite pe ea, erau rupte pe alocuri. La difuzor se transmiteau fără întrerupere slogani mobilizatoare, din acelea cântate, și răsunetul lor te năucea și mai tare.

Pe cei câțiva prieteni ai mei îi condusesem eu însumi și acum, când îmi venise mie rândul să plec, nu se mai găsisese nimeni să mă petreacă. Părinții mei avuseseră și înainte ceva probleme, dar începutul Revoluției Culturale le dăduse lovitura de grație. După moartea lor, pe mobilele din casă fuseseră atârdate plăcuțe de aluminiu, semn că vor fi confiscate, și până la urmă așa s-a și întâmplat, au fost luate și duse toate nu se știe unde. Orfan de ambii părinți și rămas singur pe lume, situația mea nu corespundea statutului de „fiu unic“, așa că nu intram în categoria celor cărora li se permitea să rămână în oraș. După ce mai bine de un an mă ascusesem ca un lup sălbatic, hotărâsem în cele din urmă că trebuie să plec. Cel puțin, în locul în care voiam să mă duc, urma să mi se dea o leafă cam de douăzeci de yuani pe lună, așa că mă

trăgea inima într-acolo. Am depus cererea de plecare și lucrurile s-au pornit. Fiindcă zona în care urma să plec era la graniță și luptele de acolo nu aveau doar un „caracter de clasă“, ci și un aspect „internațional“, și cum, în plus, nu aveam o origine prea sănătoasă, celor care se ocupau de repartizare nu le-a venit prea ușor. Când în sfârșit am reușit să-mi aranjez plecarea, am fost nespus de bucuros. Cel mai important lucru pentru mine acum era leafa pe care aveam s-o primesc. Chiar mă întrebam cum o să poată cheltui un singur om fabuloasa sumă de douăzeci de yuani. Și totuși, faptul că acum nu era nimeni care să mă conducă la gară îmi știrbea puțin bucuria. M-am strecurat așadar din vreme în vagon, gândindu-mă să-mi găsesc locul și să mă instalez în voie, câtă vreme cei de pe peron își luau rămas-bun.

În compartiment, la ferestrele dinspre gară erau îngrămădiți tineri de pe la toate școlile, care, aplecați peste geamurile lăsate, vorbeau cu cei dragi, râdeau sau plângeau. Prin ferestrele de pe partea cealaltă razele soarelui de iarnă se furișau piezișe și se răsfrângeau înfrigurate pe spatele tinerilor din vagoane. Cele două sacoșe pe care le aveam erau ticsite cu lucruri, gata-gata să cadă în capul cuiva. În timp ce îmi căutam locul, am dat cu ochii de un tânăr slăbănog care stătea zgribulit într-un colț, cu mâinile ascunse în mâneci. Lipit de fereastră, se uita țință la un tren gol oprit în partea de sud a gării. Cum locul meu se nimerise chiar în fața lui, m-am așezat și eu, vârandu-mi mâinile în mâneci, ca-ntr-un manșon. Băiatul mi-a aruncat o privire scurtă, apoi brusc în ochi i-a apărut o sclipire de interes:

— Joci șah?

Propunerea a fost atât de neașteptată, încât aproape că m-a speriat.

— Nu, nu știu să joc, i-am răspuns dând din mână.

M-a privit neîncrezător.

— Nu se poate ca niște degete atât de delicate și de lungi să nu știe să mânuiască piesele. Hai, recunoaște că știi! Măcar o partidă, ce zici? Uite, am eu tot ce trebuie!

Spunând acestea, s-a ridicat, și-a luat geanta atârnată de cârligul ferestrei și a început să scoțosească în ea.

— Nu știi să joc decât „Calul la soare“ și „Elefantul pe ogor“. Dar, ia spune, pe tine nu te-a condus nimeni la gară? l-am întrebat.

În acest timp, el scosese cutia de șah și o punea deja pe măsuta de ceai. Cum cutia de plastic era mai lungă decât măsuta, a șovăit o clipă, apoi a pus-o de-a curmezișul.

— Nu-i nimic, a spus el, merge și așa. Hai, începe tu! Sau dacă vrei, îți las carul, calul și turnul¹. Ce zici?

Am izbucnit în râs.

— Nu te-a condus nimeni la gară? Cum poate să-ți ardă de șah în zăpăceala asta?

Mi-a răspuns aranjând ultima piesă:

— Cine naiba să mă conducă? De vreme ce acolo unde ne ducem o să fie de mâncare, atunci la ce bun atâta tâmbălău și smiorcăială? Hai, ești primul!

Deși intrigat, am ridicat totuși turnul și am dat să-l mut într-o căsuță din față. Dar nici n-am apucat să-l așez că, hop, calul lui a și sărit și a ajuns înaintea mea. Mi-am oprit atunci turnul dincolo de linia centrală. El mi-a aruncat o privire rapidă și mi-a spus:

— Și mai faci pe neștiutorul! Păi uite cum ai deschis printr-o mișcare a turnului peste șase căsuțe, fără să treci de linia a doua! Am întâlnit la Zhengzhou un adversar care a deschis tot așa și puțin a lipsit să pierd partida. Turnul la cinci căsuțe pe linia a doua, apoi asta e o deschidere veche, de jucător de înaltă clasă și, în plus, e și cea mai sigură. Hm! Hai, dă-i drumul!

1. Piese specifice șahului chinezesc numit *xiang qi*, care se așază pe intersecția liniilor.

Dar eu nu prea mai știam cum să continui, așa că-mi plimbam la nimereală mâna pe tabla de șah. Impasibil, individul își vârâse iar palmele în mâneci și își pironise privirea asupra tablei de șah. Chiar atunci trenul a fost cuprins de freamăt și prin ferestrele deschise călătorii au început să-și agite mâinile în semn de rămas-bun. M-am ridicat și m-am dus și eu la fereastră. Cei din gară se apropiaseră toți de vagoane, într-o îmbulzeală și într-un vacarm de nedescris.

Brusc, trenul s-a urnit și mulțimea a scos un vaiet. Cineva m-a bătut ușurel pe spate. Am întors capul și l-am văzut pe partenerul meu care ținea în mână cutia de șah.

— N-am mai văzut un jucător de șah ca tine. Hai, nu muți, ce faci? m-a luat el la rost.

Nu prea aveam chef să joc șah, căci simțeam un soi de amărăciune. I-am răspuns deci cam aspru:

— Nu mai joc. Ce, ăsta-i un moment potrivit pentru șah?

M-a privit foarte nedumerit. Apoi dintr-odată a părut să-și dea și el seama de situație și parcă s-a chircit. N-a mai scos o vorbă. În clipa următoare, trenul a pornit de-a binelea și în vagon s-a așternut liniștea. Când s-a adus apa pentru ceai, toată lumea și-a scos gamela ca să-și primească porția. Unul de lângă mine, care tocmai și-o umpluse pe-a lui, a întrebat:

— Al cui e șahul?

— N-ai vrea cumva să joci? a zis imediat slăbănogul, cu un aer umil.

— N-aș zice nu, a răspuns cel care voia să-și pună gamela pe măsută. Hai să jucăm o partidă!

Slăbănogul s-a și repezit să așeze piesele. Noul lui partener s-a mirat:

— Dar de ce ați pus tabla de șah de-a latul? Nici nu poți să vezi ca lumea jocul.

În tot acest timp slăbănogul își freca mâinile.

— Ne-am adaptat și noi situației. Și de fapt, când ești spectator, tabla de șah nu-ți vine tot pe orizontală? Hai, ești primul, mută!

Adversarul a luat piesa cu o siguranță ce mărturisea un îndelung exercițiu.

— Încep cu turnul, a anunțat el.

Celălalt l-a urmat cu calul. Adversarul i-a luat imediat un pion, apoi cu calul i-a luat și turnul. Nu mi se părea cine știe ce interesant acest început de partidă și, de fapt, nici nu prea mă omoram după șah, așa că am întors capul. Exact atunci trecea pe coridor un băiat care, părând să caute pe cineva, și-a oprit până la urmă privirea asupra mea:

— Vino la noi, mi-a spus, ne lipsește al patrulea!

Am clătinat din cap a refuz, căci mi-am dat seama că de data asta era vorba de un joc de cărți. Băiatul intrase în compartiment și tocmai întindea mâna să mă tragă după el, când, zărindu-l pe slăbănog, a strigat:

— Cum, ești și tu aici, Patima Șahului? Adineauri soră-ta se dădea de ceasul morții să te găsească. I-am spus că nu te-am văzut. Cine și-ar fi închipuit că erai tocmai în vagonul școlii noastre și tăceai mălc? Ia uite, te-ai și pus pe joc!

Cel numit Patima Șahului s-a înroșit și i-a răspuns cam încurcat:

— N-ai altceva mai important de făcut decât să te legi de șahul meu? Hai, valea!

S-a întors apoi spre adversarul lui. Începând să pricep câte ceva din toată tărășenia, l-am întrebat pe băiatul cu pricina:

— Este chiar Wang Yisheng?

Băiatul a căscat ochii mari.

— Cum, nu știi cine e? Vai de mine, păi ai trăit degeaba, frățioare! Să nu-l știi tu pe Nebun, pe Patima Șahului...

I-am explicat:

— Știam eu că Patima Șahului este Wang Yisheng, dar nu știam că Wang Yisheng e așa de-aici!

Spunând acestea, am început să-l privesc cu luare-aminte pe slăbănog. El a râs în silă, fără să slăbească din ochi tabla de șah. Wang Yisheng era într-adevăr un nume foarte cunoscut. Cu prilejul unor concursuri la care școala noastră se întrecuse cu școlile din jur, ieșiseră la iveală câțiva jucători de valoare. După mai multe etape în care aceștia concuraseră, Wang Yisheng cucerise supremația, păstrând titlul de campion de fiecare dată. Nu-mi plăcea șahul și deci nu-mi păsa cine e campion, dar numele lui Wang Yisheng îmi devenise și mie, fără să vreau, familiar. Asta și pentru că iubitorii de șah din clasa mea vorbeau tot timpul despre el.

Aflasem, printre altele, că acest Wang Yisheng era poreclit Patima Șahului și nu numai că juca șah grozav, dar era și un elev cu rezultate remarcabile la științe exacte. Mie mi se părea că este normal ca cineva care joacă șah să aibă și o minte bună pentru matematică. Totuși, nu puteam da crezare celorlalte aiureli care se puneau pe seama lui. Îmi păreau scornite de cei care căutau cu tot dinadinsul lucruri ieșite din comun. Așa de pildă, mai târziu, după ce începuse Revoluția Culturală, am auzit spunându-se într-o bună zi că Patima Șahului fusese adus înapoi la școală sub pază, din cauză că intrase în nu știu ce bucluc, undeva în provincie. Tare mă îndoiam că Wang Yisheng ar fi fost în stare de „a stabili contacte“, cum se spunea. Asta pentru că toți îl descriaseră mai înainte ca pe unul care, departe de casă, nu era capabil să-și asigure nici un loc de dormit, nici hrana zilnică. Și totuși se spunea că amărâțul ăsta fusese într-adevăr în provincie și participase la „mișcare“. Fiind un cunoscut jucător de șah, fusese, cică, repede luat „sub protecție“ de unii care îl însoțeau oriunde se ducea, și care uneori îi dădeau chiar și ceva bani, iar el îi primea, fără să întrebe ce și cum. Abia mai târziu s-a aflat ce se întâmpla cu adevărat. De câte ori ajungea într-un loc unde se juca șah, el se așeza pe vine să privească partida, apoi, când jocul se termina, Wang Yisheng

lua locul învinsului și începea altă partidă cu învingătorul. La început, când îl vedea cam jerpelit, învingătorul nu voia să joace cu el, dar Wang Yisheng insista și până la urmă îl îndupleca. După câteva mișcări, pe adversar îl treceau sudorile, dar tot nu se lăsa și-i dădea înainte cu gura. Jerpelitul însă nu scotea o vorbă, ci doar făcea mișcări iuți, ca și cum n-ar fi reflectat deloc la stratagemă. Când adversarul ametea în sfârșit, iar spectatorii care-i înconjurau conteneau cu sfaturile și meditau ei înșiși la linia de atac, ei bine, atunci tovarășii săi de drum își începeau și ei manevrele lor pe tăcute. Toți priveau deci cu încordare, absorbiți de joc, nimeni nu mai era atent la portofelul care-și schimba stăpânul. Preț de trei partide toți erau buimăciți. În acest timp, sfrijitul nostru, devenit Regele Șahului, întreba dacă mai e cineva care vrea să se măsoare cu el. Și erau, ce-i drept, și din cei care nu se lăsau și se așezau și ei să-și încerce norocul, dar până la urmă tot Wang Yisheng câștiga. Deseori se adunau chiar mai mulți și se hotărau să-i țină piept în grup. Patima Șahului nu-și pierdea cumpătul, ba dimpotrivă, îi zorea la mutări, mai ales că erau unii care se dădeau drept mari cunoscători. Deseori, pentru fiecare mutare se isca o dispută grozavă. În felul ăsta, într-un singur loc, Wang Yisheng putea să joace o zi întregă fără oprire. Dar a venit și ziua în care cei care priveau partida au băgat de seamă că le-au dispărut portofelele și atunci a izbucnit scandalul. Alții, mai șmecheri, care observaseră pe tăcute, tacticoși, îi văzuseră pe cei care șterpeleră portofelele, dar nu scosese o vorbă. Abia seara, când mulțimea se împrăștiase, au început să țipe și s-au năpustit asupra lui Wang Yisheng și a bandei sale, i-au prins și i-au predat pe toți. Năucit, Patima Șahului a mărturisit numai că ceilalți îi dăduseră bani pentru că, probabil, le fusese milă de el și că el nu știa de unde provin banii, că lui doar atât îi plăcea, să joace șah. Cei care îl judecau, văzându-l așa picat din lună, au ordonat să fie adus acasă sub pază, și zvonul s-a răspândit

Cuprins

Regele Şahului	5
Regele Copacilor	79
Regele Copiilor	145